

A CULTURA
É UN DEREITO

CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS

CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

VI XORNADA

DANZA E ARTES VIVAS

EN GALICIA:

A CULTURA (PLURAL) É UN DEREITO

E UN DEREITO

11 e 12 de marzo de 2021

Teatro Colón, A Coruña

www.aculturaeundereito.gal

Deputación
DA CORUÑA

Estas Xornadas poñen o foco na situación da danza e as artes vivas en Galicia, máis concretamente na posta en valor da pluralidade de expresións artísticas e procesuais que vén caracterizando á súa comunidade, co obxectivo de axudar a situar tal pluralidade nos espazos escénicos e culturais galegos, onde aínda non atopa unha presenza regular nin unha capacidade de intervención estable. Este desfase fai que non se acade, tampouco, o recoñecemento social das súas achegas, perdendo a oportunidade dun diálogo social que hoxe semella moi pertinente, como é aquel que se produce no encontro dos corpos en movemento.

A irrupción da crise do COVID-19 ten funcionado como lente de aumento dos problemas estruturais que atravesan e provocan este desfase, poñendo máis presión nunha comunidade xa precarizada. Moitas persoas e entidades implicadas na vida cultural e social están na procura de respostas e solucións, pero agroma unha pregunta de fondo: como podemos facer para que estas non sexan unicamente estratexias para a supervivencia de mínimos? Vivimos, pois, nun momento excepcional no que cómpre atender a reordenación do contexto: antes de deixar que a crise afonde nas problemáticas sabidas, podemos aproveitar a oportunidade para desfacérmonos delas? Quen mellor que as persoas que traballan cos corpos e o movemento para abordar esta tarefa. Sabemos que non imos volveir ao mesmo lugar que deixamos. Sabemos, tamén, que queremos construír un lugar mellor. As Xornadas queren servir como espazo de oportunidade nestas coordenadas.

Un programa comisariado por Caterina Varela e Sabela Mendoza, coordinadoras do proxecto **«Cara a unha escena plural»**.

A CULTURA É UN DEREITO

10.00 a 10.30 h

Benvida e presentación a cargo de Xurxo Couto, deputado de Cultura da Deputación da Coruña e das comisarias das Xornadas, Sabela Mendoza e Caterina Varela.

BLOQUE 1

Un teatro para a danza, a danza en todos os teatros.

10.30 a 12.00 h.

Un teatro para a danza, a danza en todos os teatros.

Mesa de debate con:

- Rut Balbís, creadora e directora da compañía Pisando Ovos.
- Manu Lago, xestor de danza, Galicia Danza Contemporánea.
- Javier Martín, coreógrafo e investigador.
- Xosé Paulo Rodríguez, director do Teatro Rosalía de Castro.
- María Paredes, responsable de programación do Agadic.

12.00 a 12.15 h

Cara a unha escena plural. Presentación e coloquio arredor do proxecto. Coa participación das súas coordinadoras e dos responsables dos teatros colaboradores:

- Diego García: Auditorio Gabriel García Márquez de Oleiros.
- Miguel Alfaya: Teatro Municipal de Tui.
- Santiago Nieto: Auditorio Municipal de Outes.
- Jonathan Miranda: Auditorio Municipal de Cariño.
- Olga Mojón: Teatro Principal de Ourense.
- Pilar Otero: Auditorio Hernán Naval de Ribadeo.

13.00 a 14.00 h.

Residencias artísticas en Galicia.

Presentación e coloquio con:

- Félix Fernández, membro fundador do Colectivo RPM e Residencias Paraíso.
- Javier Martín, coreógrafo e impulsor de residencias e grupos de investigación.

BLOQUE 2

A danza nos medios: entre a divulgación, a crítica especializada e o debate social.

16.00 a 17.15 h

A danza nos medios: entre a divulgación, a crítica especializada e o debate social.

Mesa de debate con:

- María Yáñez, responsable de Vinte, praza.gal
- Afonso Becerra, director da erregueté, Revista Galega de Teatro.
- Rubén Ramos, cofundador da plataforma Teatron.
- Luisa Castiñeira, xornalista e consultora de comunicación especializada en cultura e artes escénicas en The Office Comunicación.

17.15 a 17.30 h

Pausa.

17.30 a 18.15 h

Presentación con Rui Torrinha, responsable de Programación Artística do CCFV Centro Cultural Vila Flor e do Festival GULDance en Guimarães, Portugal.

BLOQUE 3

Renovar as relacións: territorio, mobilidade e sustentabilidade.

18.15 a 20.00 h

Renovar as relacións: territorio, mobilidade e sustentabilidade.

- Nuria Sotelo, creadora, directora da compañía. Licenciada Sotelo e responsable do espazo de residencias artísticas A Casa Vella, en Allariz.
- Víctor López Carbajales, xestor cultural, responsable de produción da plataforma cultural SÓLODOS e organizador do Festival Manhattan.
- Fran Quiroga, investigador transdisciplinar nos cruces entre o activismo, a arte, a participación social e os comúns.
- Diego Vázquez Meizoso, xerente de Escena Galega e coordinador do programa Camiño Escena Norte.

BLOQUE 4

Innovación xurídica, partipación e cooperación.

10.00 a 10.45 h

Procesos participativos para as políticas públicas: ferramentas e casos. Presentación con Ania González Castiñeira, avogada, crítica de arte e investigadora cultural.

10.45 a 12.00 h

Innovación xurídica e participación para as artes vivas.

Mesa de debate con:

- Ania González, avogada, crítica de arte e investigadora cultural.
- Natalia Balseiro, xestora cultural e mediadora independente, membro da Sección de Artes Escénicas, Musicais e Audiovisuais do Consello da Cultura Galega.
- Roberto Pascual, director do festival MIT Ribadavia, investigador, divulgador e profesor da ESAD.

12.00 a 12.15 h

Pausa.

12.15 a 13.00 h

Observando a creación independente. Presentación con Fátima Anllo, investigadora, xestora cultural e directora do Observatorio de Creación e Cultura Independente.

13.00 a 14.00 h

Participación e colaboración nos procesos de creación en danza. Mesa de debate con:

- Julia Laport, bailarina e codirectora da compañía Elahood.
- Sabela Domínguez, bailarina e codirectora da compañía Elahood.
- Fran Martínez, bailarín e membro da compañía Pálido Domingo.
- Xián Martínez Miguel, coreógrafo e bailarín.

BLOQUE 5

Códigos deontolóxicos: ética e estética.

16.00 a 16.30 h

Presentación de dinámica para imaxinar un código deontolóxico na danza.

16.30 a 17.15 h

Sobre a ética e as boas prácticas no traballo performativo. Coloquio aberto.

17.15 a 17.30 h

Pausa.

17.30 a 18.30 h

Sobre os valores na xestión de proxectos públicos de artes vivas, con Javier Cuevas, artista e xestor cultural, responsable de Tenerife LAV e presidente de Feced.

18.30 a 19.45 h

Códigos deontolóxicos. Falando de ética e estética. Mesa de debate e dinámica aberta coa participación de asistentes e de:

- Javier Cuevas, creador e xestor cultural, responsable de Tenerife LAV e presidente de Feced.
- Cris Vilariño, creadora e xestora cultural, responsable de LED Lugo en Danza.
- Paula Quintas, creadora e codirectora de Trapediante e do festival Corpo[a]Terra.
- Fernanda Barrio, codirectora da Sala Ártika.

19.45 a 20.00 h

Peché das Xornadas.

Asistencia gratuíta, previa inscrición.

Número de participantes: foro limitado ás restricións de capacidade vixentes para o espazo na data de celebración. (Estimación, 15 persoas).

Para asistir presencialmente ás Xornadas, é obrigatoria a inscrición previa a través do formulario.

As Xornadas serán tamén retransmitidas vía online, a través da canle de Youtube Cultura Deputación da Coruña aquí. Acceso libre sen necesidade de inscrición.

Devindo cousas.
Devindo duración.
Devindo acontecemento.
Ser ocupado por un corpo.
Sendo ocupado cun corpo.
Desaparecer no obvio.
[Re]aparecendo na ausencia.

Descrición

A Composición en Tempo Real é unha ferramenta teórico-práctica que estuda, problematiza e sistematiza a experiencia de improvisación e composición en arte, utilizando o campo proporcionado pola danza contemporánea como territorio privilexiado de investigación e aplicación.

O impulso principal da Composición en Tempo Real vén da necesidade que João Fiadeiro sentiu nos inicios da súa carreira de crear un sistema de principios e valores para ser utilizado cos seus colaboradores no proceso de coreografiar. Unha ferramenta que podería evitarlle ao grupo caer na trampa das convencións xerárquicas entre autor e intérprete, á vez que acepta o protocolo de que non é un traballo colectivo. Máis tarde afirmouse como ferramenta para explorar modalidades de escritura dramatúrxica dentro do campo da danza, e foi estudado, desenvolvido e utilizado por varios artistas e investigadores. Desde os últimos anos foi asentándose no territorio da procura e a investigación en termos xerais, ensanchando así a súa gama de intereses, situándose como punto de converxencia entre as artes, as ciencias e a vida cotiá e entre as cuestións éticas, estéticas e políticas que se manifestan a través delas .

A práctica de Composición en Tempo Real ofrece un conxunto de conceptos-ferramentas deseñado para aprazar a resposta, prolongar a ruptura (da incógnita) e habilitar unha formulación axeitada e precisa das cuestións que portamos como artistas. A Composición en Tempo Real practica unha habilidade contra-intuitiva: a habilidade de ollar para nós ollando para (nós ollando para) as cousas. Isto faise activando a célebre resposta de Bartleby: «Preferiría non facelo...» (I would prefer not to...). Un atributo que mantén, segundo Giorgio Agamben (Bartleby, or On Contingency in Potentialities: SUP, California, 1999), «a posibilidade suspendida entre o acontecer e o non acontecer, entre a capacidade de ser e a capacidade de non ser». Esta habilidade estimula e activa unha sensibilidade delicada cara os detalles e as actividades periféricas que pasarían desapercibidas se ficamos «cegos» pola expectativa do que esperamos ver.

A condición para o éxito desta práctica está directamente conectada coa habilidade que temos de inhibir as [re]accións habituais. A razón é sinxela: sendo o «tempo» o activo máis valioso que posuímos, cando nos enfrontamos ao descoñecido, actuamos reflexivamente baseándonos en hábitos, sen ter en conta a situación senón só as nosas necesidades persoais e puntos de vista, polo que este tempo (distendido, suspendido, aumentado) deixa de existir. E sen este tempo (real), non hai duración. E sen duración non hai relación, o ingrediente máis importante nun proceso colaborativo.

Biografía

João Fiadeiro (1965) é un performer portugués, coreógrafo, investigador, profesor e curator. Pertence á xeración de artistas que xurdiron a finais dos anos 80 en Portugal e que virían conformar o movemento da Nova Dança Portuguesa. É o director artístico de ATELIER REAL, unha estrutura que xoga un rol importante no desenvolvemento da danza contemporánea e de iniciativas transdisciplinares en Portugal. João Fiadeiro ten xirado amplamente por Europa e América do Norte e do Sur cos seus traballos en solitario e colectivos. Nos anos 90 João Fiadeiro formouse e practicou intensivamente en Contact-Improvisation, a partir do cal deu forma e sistematizou a súa propia pesquisa en improvisación, baixo o nome de Composición en Tempo Real. Esta investigación tenlle levado a coordinar obradoiros en mestrados, doutoramentos e numerosos programas en varias escolas e universidades por todo o mundo.